

Handhaving: verjaring

Welke zijn de verjaringstermijnen van straf- en herstelvorderingen van de handhavende overheid?

Wat is de strafrechtelijke vervolging?

De rechter kan het plegen van een bouw misdrijf bestraffen met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 5 jaar en met een geldboete of met één van deze straffen alleen.

Wat als u een stedenbouwmisdrijf hebt begaan?

Wanneer u een bouw misdrijf pleegt, kan u hiervoor zowel strafrechtelijk als burgerrechtelijk vervolgd worden.

Wat is de burgerlijke vervolging?

Wanneer u een bouw overtreiding hebt begaan, kan de rechter naast een strafsancie ook een herstelmaatregel opleggen. Hiermee beveelt de rechter de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of een geldsom te betalen gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen. Dit gebeurt op vordering van de stedenbouwkundige inspecteur of het College van Burgemeester en Schepenen op wier grondgebied de werken, handelingen of wijzigingen werden uitgevoerd.

Een dergelijke herstelmaatregel kan steeds samen met een straf worden opgelegd.

Wie is bevoegd de verjaring te attesteren?

Enkel de rechter is bevoegd om aan de hand van de concrete elementen van het dossier te beslissen of er al dan niet sprake is van verjaring. Een administratieve overheid (gemeente, provincie, Vlaams Gewest) kan niet attesteren of er verjaring van de herstelvordering is ingetreden.

Kan ik nieuwe werken aanvatten eens de verjaring is ingetreden?

De verjaring heeft alleen tot gevolg dat de overtreder beschermd is tegen de strafvordering en de herstelvordering van de handhavende overheid. De verjaring van de herstelvordering is dus niet gelijk te stellen met een vergunning en neemt het illegale karakter van de werken niet weg. De verjaarde constructie blijft met andere woorden illegaal. Men kan na de verjaring dan ook geen nieuwe werken (ook geen niet-vergunningsplichtige werken) aan de constructie uitvoeren. Wanneer dit wel gebeurt, ontstaat een nieuw recht op herstelvordering.

Bovendien kan een bestemmingswijziging van niet kwetsbare gebieden naar ruimtelijk kwetsbaar gebied strafbare instandhouding veroorzaken, ook al is de strafvordering en/of herstelvordering verjaard.

Wat zijn de verjaringstermijnen van straf- en herstelvorderingen?

Zowel de strafvordering als de herstelvordering kan verjaren.

- * Verjaringstermijnen strafvordering
- * Het bouw misdrijf verjaart na een periode van 5 jaar;
- * Met als aanvangspunt het ogenblik waarop het misdrijf voltrokken is (na het plegen van de laatste feiten);
- * Wanneer tijdens de verjaringstermijn een proces-verbaal wordt opgesteld wordt de verjaringstermijn gestuit, waardoor een nieuwe periode van 5 jaar begint te lopen (maximum 10 jaar);
- * Stuiting kan echter alleen optreden binnen de eerste termijn van 5 jaar;
- * Wanneer de strafvordering tijdig is ingeleid is er geen verjaring meer mogelijk van de herstelvordering.

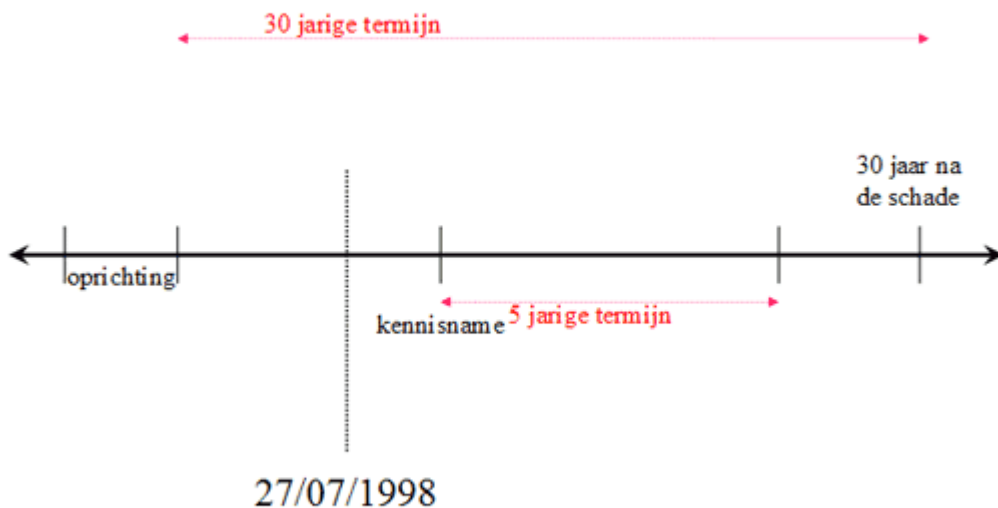
- * Verjaringstermijnen herstellvordering
- * De herstellvordering kan nooit verjaren voordat de strafvordering is verjaard;
- * Een herstellvordering voor inbreuken:
  1. in ruimtelijk kwetsbare gebieden verjaart na 10 jaar;
  2. in openruimtegebied verjaart na 10 jaar;
  3. in de overige gebieden verjaart na 5 jaar;
- * Telkens vanaf de dag waarop het misdrijf werd gepleegd.

Let op! Voor bouw misdrijven gepleegd in ruimtelijk kwetsbaar gebied geldt een nultolerantie omdat niet alleen het oprichten van de constructie strafbaar is maar ook de instandhouding ervan. De termijn van 10 jaar begint daarom pas te lopen nadat de onwettige toestand ongedaan wordt gemaakt.

Wanneer verjaart mijn bouw misdrijf?

- * U hebt een bouw misdrijf begaan vóór 27/07/1998
- * De herstellvordering kan nooit verjaren voordat de strafvordering is verjaard;
- * Verjaringstermijnen:
  1. 30 jaar na het ontstaan van de schade;
  2. Als men kennis heeft genomen van de schade en de identiteit van de overtreder: 5 jaar na kennisname van de schade en de identiteit.

Cat. 1: oprichtingsmisdrijven, voltrokken vóór 27/07/1998
 op 01/9/09 relevante termijnen voor nog niet aanhangig gemaakte zaken, met abstractie SV

* U hebt een bouw misdrijf begaan tussen 27/07/1998 en 31/08/2009

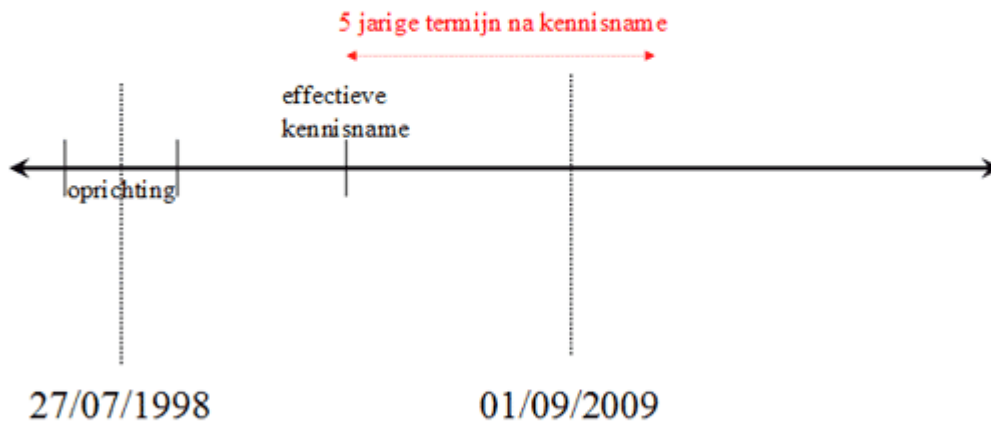
* De herstellvordering kan nooit verjaren voordat de strafvordering is verjaard;

* Verjaringstermijnen:

1. 20 jaar na de feiten;

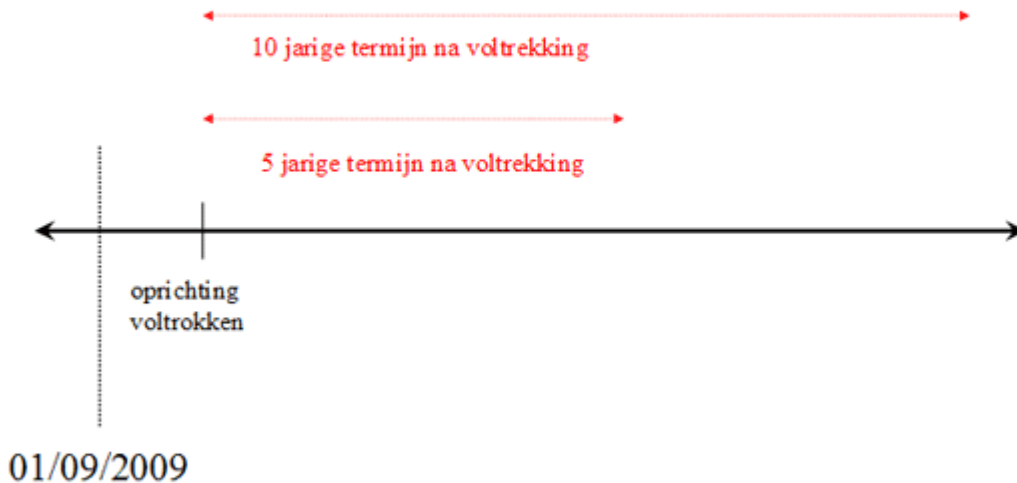
2. Als men kennis heeft genomen van de schade en de identiteit van de overtreder: 5 jaar na kennisname van de schade en de identiteit.

**Cat. 2: oprichtingsmisdrijven, voltrokken tussen
27/07/1998 en 31/08/2009**
relevante termijnen op 01/09/09, bij abstractie verval SV

- * U hebt een bouwovertrading begaan na 31/08/2009
- * De herstellvordering kan nooit verjaren voordat de strafvordering is verjaard;
- * Verjaringstermijnen:
  1. 10 jaar voor bouw misdrijven in ruimtelijk kwetsbare gebieden;
  2. 10 jaar voor bouw misdrijven in openruimtegebied;
  3. 5 jaar voor bouw misdrijven in de overige gebieden.

Cat. 3: oprichtingsmisdrijven, voltrokken na 31/08/09:
bij abstractie verval SV

Hoe kan een bouwovertrading worden geregulariseerd?

Een bouwovertrading kan worden gelegaliseerd door het verkrijgen van een regularisatievergunning. Een regularisatievergunning is een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning die tijdens of ná het verrichten van handelingen, waarvoor een vergunning noodzakelijk is, wordt afgeleverd.

Bij de aanvraag tot regularisatie dient men afschriften van eventuele processen-verbaal, administratieve beslissingen en rechterlijke beslissingen met betrekking tot de constructie bij te voegen.

De behandeling van een aanvraag voor een dergelijke vergunning verloopt identiek aan een aanvraag voor een gewone stedenbouwkundige vergunning en volgens de normale beoordelingscriteria. Zo worden de actuele regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften en eventuele verkavelingsvoorschriften als uitgangspunt genomen.

Wanneer de bouwovertrading in het verleden niet is vervolgd door de overheid, vormt dit geen rechtvaardiging voor de regularisatie. Omgekeerd sluit de sanctionering van de overtrading de regularisatie niet uit.